

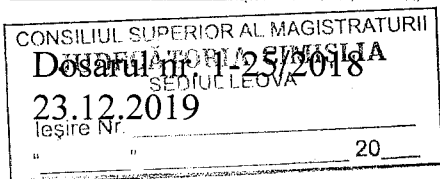
CONSILIUL SUPERIOR al
MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CIMIȘLIA
SEDIUL LEOVA

ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ
СУД ЧИМИШЛИЯ
ОФИС ЛЕОВА

MD-6301, or.Leova
str. Unirii 32, tel: 0263 2-42-28
0263 2-25-56
e-mail: jlv@justice.md

MD-6301, гр. Леова
ул. Унирий 32, тел: 0263 2-42-28;
0263 2-25-56
e-mail: jlv@justice.md

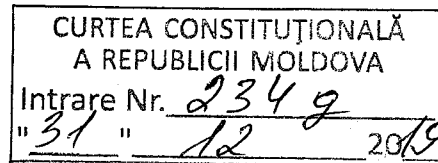
Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu 28,

Prin prezenta, judecătoria Cimișlia, sediul Leova remite spre examinare, conform competenței sesizarea avocatului Igor Șcheau cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 162 alin. (2) și (3), art. 167 alin. (1) – (6), 174 alin. (2), art. 195 alin. (2) și art 196 alin. (2) Cod de procedură penală, în interesele inculpatului **Silța Vasile Victor**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) și art. 287 alin. (3) Cod penal, și art. 287 alin. (3) CP, art. 152 alin (1) din Codul penal.

Anexă: sesizarea cu anexele la e ape 69 file.

JUDECĂTORUL
JUDECĂTORIEI CIMIȘLIA,
SEDIUL LEOVA

MARIA GANGANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

ARTICOLELOR 165 alin. (2) și (3), ART. 167 alin. (1) – (6), 174 ALIN. (2), ART. 195 ALIN. (2), ART.
196 ALIN. (2) COD DE PROCEDURĂ PENALĂ
(LIPSA GARANȚIILOR PROCESUALE ÎN CAZUL REȚINERII INCULPATULUI, ELIBERAREA
NCULPATULUI REȚINUT ILEGAL ȘI LIPSA RECUSULUI ÎMPOTRIVA ÎNCHEIERII PRIVIND
REVOCAREA ARESTULUI PREVENTIV)

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

CONSILIUL DE STAT		
10		
Introducere	3-4366	
21	1-1	13

noiembrie 2019

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

1. *Această excepție* este formulată de avocatul unei persoane (D-nul Silța Vasile Victor) care este judecată penal de către Judecătoria Cimișlia, sediul Leova pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1), 188 alin. (2) lit. b), e), f), 287 alin. (3) CP.

2. Excepția se referă *la omisiunea legiutorului* de a reglementa garanții procesuale pentru cazul reținerii persoanelor inculpate, în special în cazul reținerii acestora în temeiul încheierilor instanțelor de judecată privind aplicarea arestului preventiv. Normele invocate sunt contrare *dreptului la libertatea persoanei* (art. 25 alin. (1), (2) și (6) ale Constituției). *De asemenea*, excepția se referă *la omisiunea legiutorului* de a introduce în lista cazurilor care justifică eliberarea din detenție a persoanei deținute și cazul în care *instanța de judecată* (și nu doar organul de urmărire penală) constată o *încălcare esențială* a legii la reținerea persoanei – privind *art. 174 alin. (2) Cod de procedură penală*. De asemenea, prezenta excepție se referă și la omisiunea legiutorului de a menționa ca temei al revocării arestului preventiv cazul în care reținerea persoanei a avut loc cu încălcarea esențială a legii – privind *art. 195 alin. (2) Cod de procedură penală*. Totodată prezenta excepție se referă și la omisiunea legiutorului de reglementa în Codul de procedură penală dreptul persoanei de a contesta *cu recurs* încheierea instanței de judecată prin care este soluționată cererea (demersul) privind revocarea arestului preventive în astfel de cazuri – privind *art. 196 alin. (2) Cod de procedură penală*. Normele invocate sunt contrare *dreptului la libertatea persoanei* (art. 25 alin. (1) din Constituție) și dreptului la un *remediu efectiv în cazul unei rețineri ilegale* (art. 25 alin. (4) și (6) ale Constituției).

3. Nu cunosc ca constituționalitatea prevederilor în cauză, *sub aspectele invocate mai sus*, să fi fost deja verificate de către Curtea Constituțională. Compatibilitatea acestor norme cu art. 25 alin. (1), (2), (4) și (6) ale Constituției, din câte se pare, în genere nu a fost discutată niciodată. Din aceste motive *nu există piedici* de ordin procedural pentru a examina în fond prezenta excepție.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

1. În cadrul Jud. Cimișlia, sediul Leova se află cauza penală cu nr. 2017450182 privind învinuirea lui Silța Vasile de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1), 188 alin. (2) lit. b), e), f), 287 alin. (3) CP (jud. Maria Ganganu).

2. Pe data de 26.09.2019, *examinând demersul* procurorului în Procuratura r-nului Leova, Ciubară S., prin încheierea instanței de judecată a fost admis demersul procurorului, înlocuindu-se măsura preventivă arestul la domiciliu cu măsura preventivă arestul preventiv, *în partea rămasă neexecutată cu instituirea unui nou termen* de arestare preventivă pentru un termen de 30 de zile în privința inculpatului Silța Vasile, emițându-se mandat de arest pentru un termen de 30 de zile. Încheierea vizată, fiind contestată cu recurs, a fost menținută prin decizia Cuții de Apel Comrat din 02.10.2019.

3. Pe data de 11.10.2019, la scurt timp înaintea ședinței de judecată, *apărarea a fost informată* că, în aceeași zi *la ora 07:30*, inculpatul Silța Vasile a fost reținut de către colaboratorii de poliție din cadrul IP Basarabeasca, în acest sens de către ofițerul de urmărire penală a IP Basarabeasca Jelezoglo Alexandr a fost întocmit procesul-verbal de reținere din aceeași dată, *la ora 10:50*.

4. Având în vedere faptul că la efectuarea reținerii numitului Silța Vasile *au fost admise o serie de abateri* de la rigorile dreptului intern relevant, partea apărării în persoana subsemantului Av. Igor Șcheau a înaintat demersul privind *revocarea măsurii preventive* arestul preventiv aplicată inculpatului vizat. Soluționând acest demers, prin încheierea din 11.10.2019 pronunțată de instanța de fond, *acesta a fost respins*. Încheierea vizată a fost contestată cu recurs la Curtea de Apel Comrat Soluționând recursul vizat, prin decizia Curții de Apel Comrat din 22.10.2019 acesta a fost respins, prin prisma art. 196 alin. (2) CPP; *ca fiind inadmisibil*. Recent, pe data de 08.11.2019 printr-o altă încheiere a instanței de judecată a fost *prelungit arestul preventiv* în privința aceluiași inculpat pe un termen de 30 zile. În dezacord cu această încheiere, aceasta fost contestată cu recurs la CA Comrat, iar prin decizia CA Comrat din 19.11.2019 acest recurs a fost respins cu menținerea încheierii

contestate.

5. *Prezenta excepție de neconstituționalitate* a fost ridicată în fața instanței de fond, Jud. Cimișlia, sed. Leova (jud. Maria Gaganu).

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

1. Consider că art. 165, 167 Cod de procedură penală sunt *de natură de a face inefectiv* dreptul la libertate al persoanei inculpate în lipsa unui cadru normativ care ar reglementa expres *procedura reținerii inculpatului* în astfel de cazuri (ca cel descris supra).

2. În acest sens, pe de o parte Codul de procedură penală, în art. 165 alin. (2), (3) *nu prevede expres* situația reținerii la care este supusă *persoana inculpată* care este reținută în temeiul încheierii instanței de judecată privind aplicarea arestului preventiv. La fel, art. 167 Cod de procedură penală *în genere nu prevede procedura de reținere a persoanei inculpate* în astfel de cazuri, aspecte care pot crea *o cale deschisă* pentru arbitrariul în cazul reținerii inculpatului.

3. Consider că art. 174 alin. (2), art. 195 alin. (2) și art. 196 alin. (2) Cod de procedură penală sunt *de natură de a limita esențial* dreptul la libertate al persoanei la soluționarea demersurilor privind revocarea arestului preventiv în cazurile în care reținerea persoanei a fost făcută cu abateri esențiale de la rigorile procedurii penale *dar și de a face iluzoriu* dreptul persoanei reținute de a fi eliberată imediat din detenție în cazul în care reținerea acesteia *a fost viciată de abateri esențiale* de la rigorile procedurii penale.

4. În acest sens, pe de o parte Codul de procedură penală, în art. 174 alin. (2) *nu prevede expres* eliberarea persoanei reținute în cazul în care instanța de judecată (și nu doar organul de urmărire penală, *în redacția actuală*, art. 174 alin. (2) pct. 3) CPP) constată reținerea ilegală a persoanei, iar în cazul în care apărarea depune o cerere privind revocarea arestului preventiv din motivul încălcării rigorilor privind reținerea persoanei, încheierea instanței de judecată (atât a judecătorului de instrucție cât și a instanței de fond) *nu poate fi atacată cu recurs* în sensul art. 196 alin. (2) al Codului de procedură penală care prevede expres contestarea cu recurs doar a încheierilor privind *aplicarea, înlocuirea și prelungirea* arestului preventiv, dar nu a încheierilor privind revocarea măsurii de arest și aceasta *în condițiile în care*, termenul și procedura de reținere sunt *parte integrantă* a termenului de arest preventiv.

Încălcarea art. 25 alin. (1), (2), (4) și (6) ale Constituției.

1. Art. 25 alin. (1) și (2) ale Constituției Republicii Moldova expres dispun că: „(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei *sînt inviolabile*. (2) Percheziționarea, *reținerea* sau arestarea unei persoane sînt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege”.

2. Apărarea pune în evidență faptul că reținerea persoanei este parte integrantă a noțiunii de „*privare de libertate*” prin prisma art. 5 al CEDO dar și dreptului intern al Republicii Moldova. Orice privare de libertate a persoanei, *oricât de scurtă* nu ar fi ea urmează a fi „prevăzută de lege” în sensul respectării în tocmai a rigorilor legislației în vigoare, inter alia și sub aspectul procedurilor de privare de libertate. În executarea încheierilor privind arestarea persoanei, organele competente ale puterii de stat (mai ales în cadrul procesului penal) urmează a respecta în tocmai *rigorile procedurii penale*, sub aspectul procedurii de *reținere a persoanei*, la rândul său cadrul procesual urmează a fi *cert și de oferi* „*suficiente garanții*” procesuale persoanei reținute.

3. În temeiul practicii CtEDO:

a. Cauza *Șarban c. Moldovei* (hot. din 04.10.2005): „97. Articolul 5 § 3 al Convenției nu poate fi interpretat ca autorizând aplicarea necondiționată a detenției preventive, care să dureze nu mai mult de o anumită perioadă. Justificarea pentru orice perioadă de detenție, *indiferent de cât e de scurtă, trebuie să fie, în mod convingător, demonstrată de autorități* (Belchev v. Bulgaria, nr. 39270/98, § 82, 8 aprilie 2004)”;

- b. Cauza *Boicenco c. Moldovei* (hot. din 11.10.2006): „148. Curtea reiterează faptul că „legalitatea” detenției, în baza prevederilor legale interne, este elementul primar... Curtea trebuie, suplimentar, să fie convinsă că detenția pe parcursul perioadei în cauză a fost compatibilă cu scopul articolului 5 § 1 al Convenției, care este de a preveni privarea persoanelor de libertate *în mod arbitrar*. Mai mult, Curtea trebuie să se asigure dacă însăși legislația internă este în conformitate cu Convenția, inclusiv cu principiile generale prevăzute sau sugerate de aceasta (*Baranowski*, citată mai sus, § 51).149. La acest ultim punct, Curtea accentuează faptul că atunci când este vorba de privarea de libertate, este deosebit de important ca *principiul general al certitudinii juridice să fie respectat*. Prin urmare, este esențial ca condițiile pentru privarea de libertate, prevăzute de legea națională, să fie clar definite și ca însăși legea să fie previzibilă atunci când este aplicată, încât ea să corespundă *standardului de „legalitate”* stabilit de Convenție, un standard care cere ca legea respectivă să fie *suficient de exactă* încât să permită unei persoane – în caz de necesitate, cu o consultare adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă, ținând cont de circumstanțe, consecințele pe care o anumită faptă le poate avea (a se vedea, *Steel and Others v. the United Kingdom*, hotărâre din 23 septembrie 1998, *Reports* 1998-VII, § 54)”;
- c. Potrivit jurisprudenței CtEDO, reprezintă lipsire de libertate afât reținerea penală (a se vedea hot. *Străisteanu și Alții c. Moldovei*, 7 aprilie 2009, §§ 85-88, sau *Lazoroski c. Macedoniei*, 8 octombrie 2009, § 44), cît și arestarea preventivă sau arestarea la domiciliu (a se vedea hot. *Mancini c. Italiei*, nr. 44955/98, § 17; sau *Nikolova c. Bulgaria* (nr. 2), nr. 40896/98, §§ 60 și 74, 30 septembrie 2004; cauza *Muşuc contra Moldovei*, hotărârea din 06/11/2007, § 35-48; cauza *Popovici contra Moldovei*, hotărârea din 27/11/2007, § 58-63; cauza *Ursu contra Moldovei*, hotărârea din 27/11/2007, § 16-25).
4. Legiutorul moldav a consacrat prin prisma art. 167 CPP al RM *procedura și modalitatea de reținere a persoanei*, stabilind în acest sens un cadru normativ cert și *previzibil* în sensul CEDO, dar numai referitor la cazul bănuțului. La rândul său, spre exemplu art. 169 CPP oferă garanții procesuale pentru cazul în care persona este reținută *pentru a fi pusă sub învinuire*. Însă, nici art. 165 și nici art. 167 CPP nu prevăd careva garanții procesuale în cazul *reținerii persoanei inculpate* în temeiul încheierii instanței de judecată privind aplicarea arestului preventiv, în cazul în care reținerea acesteia are loc *în afara ședințelor de judecată*.
5. Astfel, art. 165 CPP în partea sa relevantă prezentei excepții (alin. (2) și (3)) direct prevede că: „(2) Pot fi supuse reținerii: 1) persoanele *bănuțe* de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de un an în cazul în care există o bănuială rezonabilă că persoana a săvârșit această infracțiune; 2) *învinuțul, inculpatul care încalcă condițiile măsurilor preventive neprivative de libertate*, luate în privința lui, *precum și ordonanța de protecție în cazul violenței în familie*, dacă infracțiunea se pedepsește cu închisoare; 3) *condamnații* în privința cărora au fost adoptate hotărâri de anulare a condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau de anulare a liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen; 4) *persoanele în privința cărora a fost anulată hotărârea de achitare și a fost adoptată hotărârea de condamnare la închisoare*, precum și persoanele care se eschivează de la executarea hotărârii de condamnare cu închisoarea; 5) persoanele care săvârșesc *o infracțiune de audiență*; 6) *persoanele pentru a fi puse sub învinuire*, în cazul în care locul de aflare a persoanei nu este cunoscut sau dacă ea nu s-a prezentat fără motive întemeiate și nu a informat organul care a citat-o despre imposibilitatea prezentării sale; 7) persoanele *supuse extrădării*. (3) *Reținerea persoanei poate avea loc în baza: 1) procesului-verbal de reținere în cazurile prevăzute la alin. (2) pct. 1), 2) și 7); 2) ordonanței organului de urmărire penală în cazul prevăzut la alin. (2) pct. 1), 2) și 6); 3) hotărârii instanței de judecată în cazurile prevăzute la alin. (2) pct. 3), 4) și 5)”*
6. Astfel în temeiul art. 167 CPP: „(1) Despre fiecare caz de reținere a unei persoane bănuțe de săvârșirea unei infracțiuni organul de urmărire penală, în termen de pînă la 3 ore de la momentul privării ei de libertate, întocmește un proces-verbal de reținere, în care se indică temeiurile, motivele, locul, anul, luna, ziua și ora reținerii, starea fizică a persoanei reținute, plîngerile referitoare la starea sănătății sale, în ce este îmbrăcată (descrierea ținutei vestimentare), explicații, obiecții, cereri ale persoanei reținute, cererea de a avea acces la un examen medical, inclusiv pe cont propriu, fapta săvârșită de persoana respectivă, rezultatele percheziției corporale a persoanei reținute, precum și data

și ora întocmirii procesului-verbal. Procesul-verbal se aduce la cunoștință persoanei reținute, totodată ei i se înmânează în scris informația despre drepturile prevăzute la art.64, inclusiv dreptul de a tăcea, de a nu mărturisi împotriva sa, de a da explicații care se includ în procesul-verbal, de a beneficia de asistența unui apărător și de a face declarații în prezența acestuia, fapt care se menționează în procesul-verbal. Procesul-verbal de reținere se semnează de persoana care l-a întocmit și de persoana reținută, căreia i se înmânează imediat o copie de pe acesta. În termen de până la 3 ore de la reținere, persoana care a întocmit procesul-verbal prezintă procurorului o comunicare în scris referitoare la reținere”.

7. Astfel, art. 165 precitat, dar și art. 167, 169 se referă doar la cazul reținerii persoanei *bănuite și învinuite*, excepție fiind doar cazul de la art. 165 alin. (2) pct. 2) CPP al RM, care se referă doar la cazurile în care *inculpatul încalcă condițiile măsurilor preventive neprivative de libertate* precum și *ordonanța de protecție în cazul violenței în familie*.

8. Astfel în cazul reținerii inculpatului în temeiul încheierii privind aplicare arestului preventiv, în afara ședințelor de judecată se atestă un adevărat gol legislativ, incompatibil cu art. 5 al CEDO.

9. Or, prin prisma art. 5 al CEDO; inculpatul reținut urmează a dispune *de garanții procesuale*, iar reținerea acestuia urmează *a fi oficializată* în cadrul unui proces-verbal. Deși legiutorul reglementat amănunțit cazul reținerii bănuितului și învinuitului, practic modalitatea și procedura de reținere a inculpatului este „trecută cu vederea”.

10. Prin prisma prevederilor legislației procesual-penale situația reținerii inculpatului nu este reglementată expres, fapt care crează *o serie de incertitudini* vădit incompatibile cu dreptul la libertate a persoanei.

11. *În speță*, reținerea inculpatului Silța Vasile Ion, a fost efectuată în temeiul încheierii Jud. Cimișlia, sed. Leova din 26.09.2019, *de către organul de urmărire penală*, în persoana ofițerului de urmărire penală al SUP a IP Basarabeasca, Jelezoglo Alexandru, aspect oficializat prin *procesul-verbal de reținere* din data de 11.10.2019, anexat în copie *de procuror* la materialele cauzei penale.

12. Procedura de reținere a inculpatului vizat a avut loc în următorul mod:

- a. Reținerea *de facto* a inculpatului a avut loc pe data de 11.10.2019, *ora 07:30*, iar întocmirea procesului verbal de reținere vizat a fost făcută tocmai *la ora 10:50*;
- b. În procesul-verbal de reținere vizat *nu sunt indicate datele* privind starea sănătății persoanei, solicitarea asistenței medicale, vestimentația acesteia, informarea procurorului despre reținere etc. aspecte care *de asemenea* sunt esențiale în cazul reținerii persoanei;
- c. *Este deosebit de important* și faptul că însuși autorul procesului-verbal de reținere indică cert că acesta se întocmește „...în conformitate cu prevederile articolelor 169, 166, 167 Cod de procedură penală...”;
- d. *Cu toate acestea, nefiind prevăzute expres* garanțiile procesuale în cazul reținerii inculpatului ca în cazul menționat mai sus, există toate premisele ca instanța de recurs în genere să nu constate careva abateri legate de procedura reținerii inculpatului *nemaivorbind* de revocarea arestului preventiv aplicat inculpatului în legătură cu reținerea sa;
- e. *Asupra necesității* reglementării certe a acțiunii procesuale de reținere a inculpatului, efectuată în afara ședințelor de judecată *se impun și următoarele argumente*:
  - Urmează a fi oficializate *aspectele privind* numele, prenumele, calitatea procesuală, funcția deținută a persoanei care efectuează reținerea persoanei, timpul, locul, circumstanțele reținerii inculpatului, starea sănătății acestuia, vestimentația, după caz obiectele descoperite la acesta în cadrul reținerii, existența ori nu a plângerii legate de maltratarea sa până ori în cadrul reținerii, necesitatea acordării asistenței medicale, prezența apărătorului, explicarea esenței dreptului la apărare și a altor drepturi ale persoanei, prezenței apărătorului, comunicării încheierii instanței de judecată care a dispus arestul preventiv al inculpatului etc.;
  - *Este esențial și aspectul* că după plasarea lor în Izolatoarele de detenție provizorie ale Inspectoratelor de poliție, inculpații în astfel de cazuri urmează a fi transportați în Izolatoarele de Urmărire Penală, *ceea ce durează mai mult timp* (în speță IDP a IP Cimișlia și Penitenciarul nr. 13 Chișinău) *ceea ce și mai mult* face actuală și indispenabilă reglementarea clară a procedurii reținerii inculpaților în astfel de cazuri pentru a evita *abuzuri din partea autorităților* legate de reținerea lor;

- Or *toate aspectele de fapt menționate mai sus*, care sunt esențiale sub aspectul procedurii de reținere a inculpatului urmează a fi oficializate într-un proces-verbal de reținere, a cărui conținut și modalitate de întocmire urmează a fi reglementate expres de normele legislației procesual-penale (*spre exemplu prin trimitere la art. 167 CPP*, ca în cazul reținerii persoanei care urmează a fi pusă sub învinuire (art. 169 alin. (3) CPP) unde este prevăzut clar că: „(3) Reținerea persoanei în temeiul prevăzut la alin.(1) se efectuează conform procedurii și în termenele prevăzute la art.166 și 167”;
  - Or, ar fi inacceptabil ca omisiunile legiutorului de a reglementa procedura de reținere a inculpatului în astfel de cazuri (în afara ședințelor de judecată) să fie pusă pe seama persoanei inculpate;
  - În prezenta cauză, însuși organul de poliție, conștientizând asupra inadmisibilității lipsei unui act procesual de documentare a reținerii, a întocmit procesul-verbal de reținere din 11.10.2019 menționat supra, făcând trimitere la art. 166, 167 CPP. În temeiul art. 3 al CPP: „(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească”. Or invocând această normă legală și plus faptul că art. 165-174 CPP al RM nu reglementează expres *procedura de reținere a inculpatului* în afara ședințelor de judecată, organul de poliție ori instanța de judecată practic nu vor fi ținute de careva „*limite procesuale*” la reținerea inculpatului;
  - Or prin prisma art. 5 al CEDO, reținerea persoanei inculpatului, care este o ingerință în dreptul său garantat de art. 5 al Convenției urmează a fi apreciată prin prisma „triplului test de proporționalitate”. Astfel, conform practicii CtEDO testul de proporționalitate este precedat de un test al legalității. Testul legalității verifică *calitatea legii*: dacă limitarea a fost prevăzută într-o lege accesibilă (publicată) și previzibilă (formulată cu suficientă precizie pentru ca persoana să poată, în caz de necesitate – cu ajutorul unei persoane cu pregătire juridică, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele respective, consecințele pe care le poate atrage o anumită acțiune sau inacțiune). Or, în cazul reținerii inculpatului în afara ședințelor de judecată în temeiul încheierilor instanței de judecată privind arestarea acestuia, criteriul calității legii prevăzut de Convenție nu este întrunit. Astfel, în speța Guțu c. Moldovei, precitată, pct. 66, CtEDO a reținut că: „66. Expresia „prevăzută de lege” nu presupune doar corespunderea cu legislația națională, dar, de asemenea, se referă la calitatea acelei legislații (a se vedea *Halford v. the United Kingdom, Reports 1997-III*, p. 1017, § 49). Curtea reiterează că legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor *nivelul minim de protecție* la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică (a se vedea *Domenichini v. Italy, Reports 1996-V*, p. 1800, § 33)”;
  - Or cadrul procesual-penal în vigoare, în forma lui actuală nu asigură „*nivelul minim de protecție*” contra abuzurilor autorităților în cazul reținerii.
13. În sensul dreptului intern citat supra, art. 186 CPP al RM direct statuiază că: „ (1) Termenul ținerii persoanei în stare de arest curge de la *momentul privării persoanei de libertate la reținerea ei*, iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive”.
14. Conform aspectelor de fapt menționate supra, raportate la cadrul normativ relevant, rezultă cert faptul că arestarea persoanei sub aspectul legalității este în mod cert și indisolubil legată de *legalitatea reținerii acesteia*, ambele integrându-se în noțiunea de „detenție” a persoanei.
15. Astfel, art. 5 din Convenție garantează principiul libertății și siguranței persoanei fizice. În sensul art. 5 din Convenție, o persoană nu poate fi privată de libertate decât „*în conformitate cu căile legale*”, care însă nu trebuie să depășească limitele prevăzute de paragraful 1 al art. 5 din CEDO. De asemenea, privarea de libertate trebuie să conțină un anumit număr de garanții procedurale pentru a nu fi contrară art. 5 al CEDO, *printre care un rol esențial în au garanțiile legate de reținerea persoanei*.
16. Sarcina art. 5 al CEDO este de a *proteja orice persoană, împotriva ingerințelor arbitrare* ale statului în libertatea sa. Asigurarea respectării dreptului la libertate, precum și a dreptului la siguranță, constituie un *principiu fundamental* al oricărei societăți democratice. Este relevant și faptul că din art. 5 din Convenție decurge o *prezumție în favoarea punerii în libertate*, acest articol „urmărește, în

esență, punerea în libertate din momentul în care menținerea în detenție încetează să mai fie rezonabilă”.

17. Astfel, art. 165, 167 CPP precitate, nu asigură punerea în practică a rigorilor art. 25 alin. (1) și (2) ale Constituției *din următoarele considerente*:

- a. În cazul în care este reținută persoana inculpată în privința căreia este aplicată arestarea preventivă, *în lipsa unei reglementări legale* (care există însă în cazul bănuțului ori învinutului) practic art. 25 alin. (1) și (2) ale Constituției sunt lipsite de orice efectivitate;
- b. Cu alte cuvinte neexistând „*limite procesuale clare*” legate de procedura reținerii inculpatului în astfel de cazuri dispăre și eficiența acestor prevederi constituționale;
- c. *Doar în condițiile* în care art. 165, 167 (ori are norme ale Codului de procedură penală) ar conține *condiții procesuale clare* legate de reținerea inculpatului în astfel de cazuri, se va putea reține o *corespondere* cu cerințele art. 25 alin. (1) și (2) ale Constituției.

18. În ipoteza în care instanța de judecată (or judecătorul de instrucție) ar respinge demersul apărării privind *revocarea arestului preventiv* ca în cazul din speță, în lipsa unui cadru normativ care ar reglementa cert procedura reținerii inculpatului, există *toate premisele* pentru perioade de arest ulterioare, legate organic cu reținerea (inițială) a inculpatului dat.

19. *Chiar până în prezent* apărarea, deși a depus recurs împotriva încheierii Jud. Cimișlia, sediul Leova precitată, din data de 11.10.2019, în sensul cadrului normativ vizat (*art. 165, 167 Cod de procedură penală* în redacția actuală) acesta a fost respins de instanța de recurs, deoarece *nu există garanții procesuale clare* privind procedura reținerii inculpatului în afara ședințelor de judecată în temeiul încheierii instanței de judecată privind aplicarea arestului preventiv. Apărarea, constatând abaterile de procedură vădite, menționate mai sus, în scopul evitării continuării unei detenții ilegale a inculpatului Silța Vasile, a solicitat revocarea măsurii preventive aplicate acestuia. Or, abaterile de procedură menționate mai sus, care sunt certe și au fost admise la reținerea acestui inculpat, *nu sunt de natură de a fi remediate de partea acuzării*, urmând a fi pus în prim-plan aspectul privind legalitatea detenției persoanei. Este relevant faptul că art. 174 alin. (2) Cod de procedură penală prevede expres că: „(1) Persoana reținută urmează să fie eliberată în cazurile în care: 1) nu s-au confirmat motivele verosimile de a bănuț că persoana reținută a săvârșit infracțiunea; 2) lipsesc temeiuri de a priva în continuare persoana de libertate; 3) organul de urmărire penală a constatat la reținerea persoanei o încălcare esențială a legii; 4) a expirat termenul reținerii; 5) instanța nu a autorizat arestarea preventivă a persoanei”.

18. *Cu toate că norma precitată* prevede în mod expres dreptul organului de urmărire penală de a elibera persoana în cazul în care reținerea acesteia a avut loc cu încălcări esențiale a legii, legiutorul a omis să reglementeze cazul în care astfel de încălcări *sunt depistate de instanța de judecată* și nu de către organul de urmărire penală.

19. Astfel, deși prima instanță, în prezenta cauză, prin încheierea din 11.10.2019 menționată mai sus *nu contrabate abaterile de procedură* menționate mai sus (art. 167 CPP), admise la reținerea inculpatului Silța Vasile, totuși aceasta *nu dispune eliberarea acestuia*, iar cadrul normativ intern (printre altele art. 174 alin. (2) CPP) nu reglementează expres obligația de a elibera persoana din detenție în cazul în care astfel de încălcări sunt depistate *de instanța de judecată*.

20. Astfel, art. 5 din Convenție garantează principiul libertății și siguranței persoanei fizice. În sensul art. 5 din Convenție, o persoană nu poate fi privată de libertate decât „*în conformitate cu căile legale*”, care însă nu trebuie să depășească limitele prevăzute de paragraful 1 al art. 5 din CEDO. De asemenea, privarea de libertate trebuie să conțină *un anumit număr de garanții procedurale* pentru a nu fi contrară art. 5 al CEDO, *printre care un rol esențial* în au garanțiile legate de reținerea persoanei.

21. Sarcina art. 5 al CEDO este de a *proteja orice persoană, împotriva ingerințelor arbitrare* ale statului în libertatea sa. Asigurarea respectării dreptului la libertate, precum și a dreptului la siguranță, constituie un *principiu fundamental* al oricărei societăți democratice. Este relevant și faptul că din art. 5 din Convenție decurge o *prezumție în favoarea punerii în libertate*, acest articol „urmărește, în esență, punerea în libertate din momentul în care menținerea în detenție încetează să mai fie rezonabilă, or încălcarea legalității reținerii, ca în cazul ilustrat, constituie un caz în care menținerea în detenție nu numai că „nu este rezonabilă” dar va constitui *de facto* o „tolerare” a unei detenții ilegale, bazate pe *reținere ilegală a persoanei*.

22. Problema este agravată evident și de redacția art. 195 alin. (2) Cod de procedură penală care prevede că: În temeiul art. 195 CPP al RM: „(2) Măsura preventivă se revocă de către organul care a dispus-o în cazul în care *au dispărut temeiurile pentru aplicarea acesteia*”. În acest sens, este relevant faptul că legiuitorul a *omis să reglementeze* la acest articol revocarea măsurii preventive arestul preventiv în cazul în care la reținerea persoanei a avut loc o încălcare esențială a legii *la reținerea persoanei*, motiv care duce la apariția de dificultăți legate de revocarea arestului preventiv *în astfel de cazuri*, ca în prezenta speță.

23. Art. 196 alin. (2) Cod de procedură penală instituie o *îngrădire* a posibilităților persoanei de a contesta *cu recurs* încheierile instanței de judecată pe marginea cererilor privind revocarea arestului preventiv. Astfel, art. 196 Cod de procedură penală prevede că: „(2) Hotărîrea judecătorului de instrucție sau a instanței cu privire la *aplicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii preventive* poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, iar în cazul Curții Supreme de Justiție, recursul se examinează de alți trei judecători ai Curții Supreme de Justiție”.

24. Aspectul dat este *agravat* și de coraborarea art. 196 Cod de procedură penală cu art. 329 al aceleiași legi, care prevede că: „(1) La judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultînd opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. O nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeiuri pentru aceasta, *dar nu mai devreme decît peste o lună* după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare sau dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează noua cerere”.

25. Pe lângă faptul că *nu reglementează* dreptul persoanei de a contesta cu recurs încheierea instanței de judecată prin care instanța se expune asupra cererii privind *revocarea arestului preventiv*, art. 196 alin. (2) Cod de procedură penală, condiționează expres alte limite de timp (art. 329 alin. (1) Cod de procedură penală) care practic creează condiții pentru *tolerarea unui arest ilegal*.

26. Deși *s-ar părea la prima vedere* că aceste neajunsuri ar putea fi compensate la soluționarea demersurilor privind prelungirea arestului preventiv (art. 185 CPP), aceasta este *doar o iluzie*. Astfel, în mod cert pot exista situații în care încălcarea dreptului la libertate a persoanei impune *eliberarea urgentă din detenție* a acesteia, or odată cu ilegalitatea reținerii *survine cert* concluzia și ilegalității arestului acesteia *dar și prelungirii* (eventuale) a arestării preventive, ca constituind *un tot întreg*, după cum am precizat supra.

27. În ipoteza în care instanța de judecată (or judecătorul de instrucție) ar respinge demersul apărării privind *revocarea arestului preventiv* ca spre exemplu în cazul unor grave abateri, cum sunt cele descrise în prezenta cauză, apărarea este lipsită de dreptul de recurs, fapt care nu poate fi nicidecum acceptat.

28. În sensul garanțiilor oferite de art. 13 raportat la art. 5 ale CEDO; se impune ca statul să asigure un remediu efectiv *contra privării ilegale de libertate*.

29. După cum a reținut CtEDO în cauza *Guțu c. Moldovei* (hot. din 07.06.2007): „72. După cum Curtea a constatat de multe ori, articolul 13 al Convenției garantează disponibilitatea la nivel național a unui recurs pentru a asigura esența drepturilor și a libertăților garantate de Convenție, indiferent de forma pe care acesta ar putea s-o ia în sistemul de drept național. Astfel, efectul articolului 13 al Convenției este de a cere asigurarea unui recurs intern care să se refere la esența unei „*pretenții serioase și legitime*” în temeiul Convenției și să acorde o redresare corespunzătoare.”

30. CtEDO a *atenționat asupra faptului* că dreptul intern urmează a conține garanții contra unei detenții ilegale, aceste aspecte fiind aplicabile inter alia și în cazul în care instanța respinge demersul privind revocarea arestului preventiv. Or, posibilitatea de a contesta încheierea instanței de judecată asupra acestei chestiuni *doar odată cu fondul cauzei* (ca în cazul din speță) nu este de natură nici pe departe de a remedia drepturile persoanei reținute ilegal, care urmează a fi pusă în libertate *fără careva întârzieri*, iar o astfel de garanție ar fi bunăoară dreptul la recurs împotriva încheierii privind soluționarea demersului vizând *revocarea arestului preventiv*.

31. Deși este evident *caracterul obligatoriu* al încheierilor judecătorești privind aplicarea arestului preventiv fata de inculpați, totuși este *inacceptabilă* viziunea privind lipsa controlului instanței de recurs în privința încheierilor pe marginea demersurilor privind revocarea arestului preventiv. Or, invocând aspectul privind caracterul irecurabil al încheierilor instanței de judecată pronunțate în acest

sens, instanțele de judecată, vor institui o *practică extrem de abuzivă*, prin care se va tolera (*spre exemplu, ca în cazul din speță*) aspectul legat de ilegalitatea reținerii persoanei. La acest capitol este cert că o astfel de stare de lucruri se datorează anume *actualei redacții* a art. 196 alin. (2) Cod de procedură penală. Or, în redacția actuală nu este de reținut un „*scop legitim*” în justificarea reducerii artificiale a spectrului de cazuri în care poate fi depus recurs în privința încheierilor instanței de judecată privind arestul preventiv. Este esențial și faptul că este lipsită de actualitate poziția de admite posibilitatea că partea apărării să adreseze instanței de judecată cereri privind revocarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv, dar în același timp de a exclude, de jure, prin prisma cadrului procesual-penal, dreptul apărării de a depune recurs pe marginea încheierilor instanței de judecată pronunțate în acest sens.

32. În sensul art. 6 par. 1, 5 par. 4 și 13 ale CEDO, este *indispensabil* ca decizia unei „instanțe competente” de a soluționa chestiunea privind revocarea măsurii arestării preventive să poată fi contestată în scopul verificării legalității acesteia, în sensul dreptului la „un recurs efectiv”. Astfel, art. 13 al CEDO direct stabilește că: „Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale”. Or, în materia unor chestiuni de *maximă importanță* precum sunt aspectele legate de libertatea persoanei este pur și simplu crucial, ca controlul judiciar al proporționalității măsurilor privative de libertate, sa fie *cât se poate de efectiv*. Deci, *controlul instanței de recurs*, care este indisolubil în astfel de cazuri, este *inaccesibil* în privința încheierilor privind revocarea arestului preventiv, aspect care nu poate fi tolerat.

33. Este cert, că o încheiere prin care se respinge cererea privind revocarea măsurii preventive, având în vedere rigorile art. 195 alin. (3) CPP, practic „*deschide calea*” unor noi perioade de arest preventiv, care au la baza lor detenția inițială. În prezenta cauză de exemplu, nu este greu de a imagina situația în care acuzarea va formula noi demersuri privind *prelungirea arestului preventiv*, care vor avea la baza lor termenul inițial de arest, care decurge dintr-o reținere ilegală, efectuată cu grave abateri de la rigorile procedurii penale. În acest sens, este cert și faptul că odată cu soluția instanței de judecată expusă prin încheierea din 11.10.2019 citată supra, se crează *condiții propice* pentru noi perioade de arest preventiv, *contrare legii procesual-penale*.

34. Apărarea pune în evidență faptul că deși controlul inițial al primei instanțe pe marginea procedurii de arest preventiv este prevăzut de art. 195 CPP, totuși un astfel de control în mod cert nu este suficient pentru a asigura controlul judiciar deplin în cel puțin *două grade de jurisdicție* (primă instanță și instanța de recurs) a legalității detenției persoanei. Or, apărarea *nu va exagera* menționând că contestarea ca în cazurile din speță „*decât odată cu fondul cauzei*” a unei încheieri prin care se soluționează un aspect atât de important precum este libertatea persoanei în sensul revocării arestului preventiv, nu este nici pe departe de natură de a asigura sarcinile statului impuse de art. 5 și 13 ale CEDO.

35. Având în vedere posibilitatea de a contesta *decât odată cu fondul cauzei* a unor astfel de încheieri, până la depunerea cererii de apel, apărarea va fi nevoită să tolereze o încheiere de judecată de respingere a demersului privind revocarea arestului preventiv, care va putea fi *invocată oricând ulterior* de către partea acuzării la depunerea demersurilor privind *prelungirea arestului preventiv*.

36. Toate aspectele de fapt și de drept *citate supra*, în mod cert, dovedesc despre faptul că garanțiile privind eliberarea din detenție a unei persoane reținute ilegal, în sensul art. 25 alin. (6) al Constituției, prin prima art. 195, 196 precizate, în partea în care nu stabilesc dreptul la recurs împotriva încheierilor instanței de judecată privind soluționarea chestiunilor privind revocarea arestului preventiv, sunt *iluzorii și inefective*, fapt care confirmă cert neconstituționalitatea acestor prevederi legale, în sensul celor expuse. Or atât CEDO cât și Constituția urmăresc ca dreptul intern să *conțină norme* care ar asigura protecția practică și efectivă dar nu „*iluzorie*” a drepturilor persoanelor deținute.

37. Astfel, art. 196 alin. (2) instituie un cadru normativ care nu asigură un remediu efectiv împotriva reținerii și implicit arestării ilegale, deoarece:

- a. Face *inaccesibilă calea recursului* împotriva încheierii primei instanțe, care însă este (în mod straniu) accesibilă *doar pentru cazul* contestării încheierilor de aplicare, prelungire ori înlocuire a arestului preventiv;

- b. Duce la faptul că autoritățile puterii de stat *ar putea tolera* reținerea ilegală a persoanei, fără a o pune imediat în libertate, fapt care afectează în mod cert și direct dreptul la libertate al acesteia;
- c. Deși alte norme ale cadrului normativ intern (*art. 385 alin. (4), (5) și (6) Cod de procedură penală*) ar putea institui careva compensații în sensul tolerării reținerii ilegale ale persoanei, acestea se aplică doar *mult mai târziu* (relativ de data reținerii ilegale a persoanei) și doar în cazul *sentințelor de condamnare a persoanelor*;
- d. Prin prisma *art. 196 alin. (2) Cod de procedură penală* în cazuri ca cel din prezenta speță nu poate fi atinsă *sarcina restabilirii efective și mai ales cu maximă celeritate* a drepturilor persoanei reținute ilegal, în lipsa recursului ca cale de atac.

38. Astfel, în speță, *chiar până în prezent* apărarea, deși a depus recurs împotriva încheierii Jud. Cimișlia, sediul Leova precitată, din data de 11.10.2019, în sensul cadrului normativ vizat (*art. 196 alin. (2) Cod de procedură penală*) acesta este inefectiv din perspectiva dreptului intern, fiind respins ca inadmisibil de instanța de recurs (decizia CA Comrat din 22.10.2019), fapt care duce în mod cert la posibilitatea continuării ilegale a unor perioade de reținere anterioare bazate pe reținerea ilegală a persoanei.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. 1. *Declararea neconstituțională a următoarelor prevederi:*

- a. *Art. 165 alin. (2), (3) CPP* în măsura în care acesta nu reglementează *în mod cert, cu garanții procesuale suficiente* procedura de reținere a inculpatului în afara ședințelor de judecată în cazul executării încheierii privind aplicarea arestului preventiv;
- b. *Art. 167 alin. (1) – (6) CPP* în măsura în care acesta nu reglementează *în mod cert, cu garanții procesuale suficiente* procedura de reținere a inculpatului în cazul executării încheierii privind aplicarea arestului preventiv;
- c. *Art. 174 alin. (2) CPP* în măsura în care acesta nu reglementează *dreptul instanței de judecată* de a elibera persoana în cazul în care reținerea acesteia a avut loc *cu o încălcare esențială a legii*;
- d. *Art. 195 alin. (2) CPP* în măsura în care nu reglementează *expres revocarea arestului preventiv* în cazul în care reținerea persoanei a avut loc cu o încălcare esențială a legii;
- e. *Art. 196 alin. (2) CPP* în măsura în care *nu acordă dreptul la recurs* împotriva încheierii judecătorești privind soluționarea cererilor (demersurilor) privind *revocarea arestului preventiv*.

2. Totodată, ținând cont de *vechimea normelor* precitate (în vigoare încă din anul 2003), existența *unei practici judiciare* în acest sens, consider că *este indispensabilă* emiterea *unei adrese* către Parlamentul Republicii Moldova pentru *modificarea legislației procesual-penale* în sensul eventualei hotărâri a Curții Constituționale pe marginea prezentei excepții.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Nu sunt.

VII – LISTA DOCUMENTELOR

17.

- a) Copia încheierii din 26.09.2019;
- b) Copia recursului din 27.09.2019;
- c) Copia procesului-verbal de reținere din 11.10.2019;
- d) Copia încheierii din 11.10.2019;
- e) Copia recursului din 14.10.2019;
- f) Copia deciziei CA Comrat din 22.10.2019;

- g) Copia încheierii din 08.11.2019;
- h) Copia recursului din 08.11.2019.

VIII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

18. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: or. Leova.

Data: „24” noiembrie, 2019

Igor SCHEAU

(semnătura)

ÎNCHEIERE

23 decembrie 2019

orașul Leova

Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, Republica Moldova

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător

Grefier :

Cu participarea:

Procurorului:

Avocaților:

Maria Ganganu

Angela Stoiu

Sergiu Ciubară

Șcheau Igor,

Tudor Zagaican,

Vasile Zagaican

Cazacu Vitalie, Cazacu Andrei

Șița Vasile și Șița Ion

Inculpaților:

a examinat în ședința de judecată publică sesizarea avocatului Igor Șcheau cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 162 alin. (2) și (3), art. 167 alin. (1) – (6), 174 alin. (2), art. 195 alin. (2) și art 196 alin. (2) Cod de procedură penală, în interesele inculpatului **Șița Vasile Victor**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) și art. 287 alin. (3) Cod penal, și art. 287 alin. (3) CP, art. 152 alin (1) din Codul penal

CONSTATĂ:

Pe rolul Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, se află cauza penală nr. 1-25/18, de acuzare a lui Șița Vasile învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) și art. 287 alin. (3) Cod penal, și art. 287 alin. (3) CP, art. 152 alin (1) din Codul penal; Cazacu Petru învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) și art. 287 alin. (3) Cod penal, și art. 287 alin. (3) CP; Cazacu Andrei, Șița Ion și Cazacu Vitalie, învinuiți în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) și art. 287 alin. (3) Cod penal.

Conform rechizitoriului Șița Vasile Victor se învinuiește de faptul că la 20 noiembrie 2017 în jurul orelor 22:00, el, împreună și de comun acord cu cet. Cazacu Andrei, Cazacu Vitalie, Cazacu Petru și Șița Ion, aflându-se în centrul s. Sadaclia r-nul Basarabeasca RM, pe str.31 August, într-un loc public, dându-și seama de caracterul acțiunilor sale premeditate, intenționat, urmărind scopul comiterii unui act de huliganism și având un comportament agresiv și brutal, încălcând în mod grosolan ordinea publică, fără nici un motiv plauzibil, l-au stopat pe cet. Postelnicu Valentin, care se deplasa spre domiciliu cu o bicicletă, l-au bruscat și l-au agresat fizic, aplicându-i mai multe lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite regiuni ale corpului, iar Cazacu Vitalie i-a aplicat cet. Postelnicu Valentin lovituri cu o rangă metalică pe diferite părți ale corpului, cauzându-i suferințe fizice. Acțiunile persoanelor suspecte, prin conținutul lor, s-au manifestat printr-o obrăznicie deosebită, în tot acest timp aceste persoane având un comportament violent. Conflictul descris a durat aproximativ 5-10 min. în consecință cet. Postelnicu Valentin a reușit să fugă.

Astfel, acțiunile lui Șița Vasile Victor au fost încadrate în baza art.287 alin.(3) din Codul Penal RM cu indicii de calificare: „Huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșit de doua sau mai multe persoane cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății”.

De asemenea, potrivit actului de acuzare, tot Șița Vasile Victor, este învinuit pe faptul că la data de 20 noiembrie 2017 în jurul orelor 22:20, aproximativ peste 15-20 minute după săvârșirea acțiunilor huliganice în privința cet. Postelnicu Valentin, întâlnindu-l pe cet. Postelnicu Valentin lângă domiciliul amplasat în s. Sadaclia raionul Basarabeasca RM str.31 August nr.94, împreună și în comun acord cu cet. Cazacu Andrei, Cazacu Vitalie, Cazacu

Petru și Șilța Ion, cu scopul cupidant, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, intenționat, având intenția de a sustrage bunurile materiale ale altei persoane, l-au agresat fizic, aplicându-i mai multe lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite regiuni ale corpului, iar Cazacu Vitalie i-a aplicat cet. Postelnicu Valentin o lovitură cu o rangă metalică pe diferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale medii, sub formă de fractură a coastei 6 pe stânga și a regiunii condilare laterale a femurului drept, ruptură a ligamentului cruciform anterior cu hemartroză a genunchiului drept, comotie cerebrală, echimoze și excoriații pe cap, membre, în urma cărui fapt i-au sustras 250 lei MD și un telefon mobil de model „Samsung A5” cu prețul de 239 lei, pricinuind victimei o pagubă materială în proporții considerabile în suma totală de 7489 (șapte mii patru sute optzeci și nouă) lei.

Acțiunile lui Șilța Vasile Victor în acest capăt au fost calificate conform semnelor infracțiunii prevăzute de art.188 alin (2) lit.b), e), f) din Codul penal RM cu indicii de calificare ” Tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, săvârșit de doua sau mai multe persoane, însoțit cu aplicarea violenței periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot inculpatul se învinuiește de faptul că la data de 09 octombrie 2018 în jurul orelor 21.00 împreună cu Cazacu Petru Pavel, aflându-se pe strada Ștefan cel Mare satul Carabetovca raionul Basarabeasca R.Moldova, într-un loc public, dându-și seama de caracterul acțiunilor sale premeditate, intenționat, urmărind scopul comiterii unui act de huliganism și având un comportament agresiv și brutal, încălcând în mod grosolan ordinea publică, fără nici un motiv plauzibil, după consumul de băuturi alcoolice, aflându-se la poarta cet.Garaba Ion, i-au aplicat cet.Bostan Feodor și Garaba Ion multiple lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale capului și corpului, de asemenea lovindu-i cu obiecte dure țevi metalice și o cască de la motocicletă, amenințându-i că răfuială fizică și cu moartea, numindu-i cu cuvinte necenzurate.

Astfel, de către organul de urmărire penală acțiunile lui Șilța Vasile Victor au fost încadrate în baza art.287 alin.(3) din Codul Penal RM cu indicii de calificare: „Huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșit de doua sau mai multe persoane cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale și sănătății”.

Actul de învinuire indică că, tot el, Șilța Vasile Victor, la data de 09 octombrie 2018 în jurul orelor 21.00 împreună cu Cazacu Petru Pavel, aflându-se pe strada Ștefan cel Mare satul Carabetovca raionul Basarabeasca R.Moldova, într-un loc public, dându-și seama de caracterul acțiunilor sale premeditate, intenționat, urmărind scopul comiterii unui act de huliganism și având un comportament agresiv și brutal, încălcând în mod grosolan ordinea publică, fără nici un motiv plauzibil, după consumul de băuturi alcoolice, aflându-se la poarta cet.Garaba Ion, i-au aplicat cet.Bostan Feodor și Garaba Ion multiple lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale capului și corpului, deasemenea lovindu-i cu obiecte dure țevi metalice și o cască de la motocicletă, amenințându-i, cauzându-i astfel cet.Bostan Feodor leziuni corporale ușoare sub formă de plăgi contuze, echimoză cu edem posttraumatic pe cap, multiple excoriații pe cap, torace, membrele superioare, iar cet. Garaba Ion Marcu i-au fost cauzate leziuni corporale medii sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă cu contuzie cerebrală și hemipareză moderat – profundă pe dreapta, hemoragie subarahnoidiană, fractura osului zigomatic pe stânga, plagă pe buză, edem și echimoze pe față.

Astfel, în acțiunile lui Șilța Vasile Victor au fost încadrate de organul de urmărire penală în limitele art.152 alin (1) din Codul penal RM cu indicii de calificare „ vătămarea intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151 din Codul penal, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății”.

La 21 noiembrie 2019, în cadrul secției evidență și documentare procesuală a judecătoriei Cimișlia, sediul Leova a fost înregistrată sesizarea avocatului Igor Șcheau în interesele inculpatului Șilța Vasile privind excepția de neconstituționalitate a art. 162 alin. (2) și (3), art. 167 alin. (1) – (6), 174 alin. (2), art. 195 alin. (2) și art 196 alin. (2) Cod de

procedură penală, în cadrul cauzei penale de învinuire a lui **Sîlța Vasile Victor**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) și art. 287 alin. (3) Cod penal, și art. 287 alin. (3) CP, art. 152 alin (1) din Codul penal.

În vederea susținerii poziției sale, autorul excepției de neconstituționalitate a indicat că art. 165, 167 Cod de procedură penală sunt de natură de a face inefectiv dreptul la libertate al persoanei inculpate în lipsa unui cadru normativ care ar reglementa expres procedura reținerii inculpatului în astfel de cazuri ca cel dedus situației. În acest sens, susține acesta că, pe de o parte Codul de procedură penală, în art. 165 alin. (2), (3) nu prevede expres situația reținerii la care este supusă persoana inculpată care este reținută în temeiul încheierii instanței de judecată privind aplicarea arestului preventiv. La fel, indică că art. 167 Cod de procedură penală în genere nu prevede procedura de reținere a persoanei inculpate în astfel de cazuri, aspecte care pot crea o cale deschisă pentru arbitrariul în cazul reținerii inculpatului. Mai consideră acesta că art. 174 alin. (2), art. 195 alin. (2) și art. 196 alin. (2) Cod de procedură penală sunt de natură de a limita esențial dreptul la libertate al persoanei la soluționarea demersurilor privind revocarea arestului preventiv în cazurile în care reținerea persoanei a fost făcută cu abateri esențiale de la rigorile procedurii penale dar și de a face iluzoriu dreptul persoanei reținute de a fi eliberată imediat din detenție în cazul în care reținerea acesteia a fost viciată de abateri esențiale de la rigorile procedurii penale. În acest sens, pe de o parte Codul de procedură penală, în art. 174 alin. (2) nu prevede expres eliberarea persoanei reținute în cazul în care instanța de judecată (și nu doar organul de urmărire penală, în redacția actuală, art. 174 alin. (2) pct. 3) CPP constată reținerea ilegală a persoanei, iar în cazul în care apărarea depune o cerere privind revocarea arestului preventiv din motivul încălcării rigorilor privind reținerea persoanei, încheierea instanței de judecată (atât a judecătorului de instrucție cât și a instanței de fond) nu poate fi atacată cu recurs în sensul art. 196 alin. (2) al Codului de procedură penală care prevede expres contestarea cu recurs doar a încheierilor privind aplicarea, înlocuirea și prelungirea arestului preventiv, dar nu a încheierilor privind revocarea măsurii de arest și aceasta în condițiile în care, termenul și procedura de reținere sunt parte integrantă a termenului de arest preventiv.

Ca urmare a temeiurilor de fapt și de drept invocate de avocat în textul sesizării a solicitat acesta: Declararea neconstituțională a următoarelor prevederi:

- Art. 165 alin. (2), (3) CPP în măsura în care acesta nu reglementează în mod cert, cu garanții procesuale suficiente procedura de reținere a inculpatului în afara ședințelor de judecată în cazul executării încheierii privind aplicarea arestului preventiv;
- Art. 167 alin. (1) (6) CPP în măsura în care acesta nu reglementează în mod cert, cu garanții procesuale suficiente procedura de reținere a inculpatului în cazul executării încheierii privind aplicarea arestului preventiv;
- Art. 174 alin. (2) CPP în măsura în care acesta nu reglementează dreptul instanței de judecată de a elibera persoana în cazul în care reținerea acesteia a avut loc cu o încălcare esențială a legii;
- Art. 195 alin. (2) CPP în măsura în care nu reglementează expres revocarea arestului preventiv în cazul în care reținerea persoanei a avut loc cu o încălcare esențială a legii;
- Art. 196 alin. (2) CPP în măsura în care nu acordă dreptul la recurs împotriva încheierii judecătorești privind soluționarea cererilor (demersurilor) privind revocarea arestului preventiv.

Totodată, ținând cont de vechimea normelor precitate (în vigoare încă din anul 2003), existența unei practici judiciare în acest sens, consider că este indispensabilă emiterea unei adrese către Parlamentul Republicii Moldova pentru modificarea legislației procesual-penale în sensul eventualei hotărâri a Curții Constituționale pe marginea prezentei excepții.

Supusă dezbaterilor judiciare, necesitatea sesizării curții constituționale în acest sens, a fost susținută de inculpatul Sîlța Vasile, avocații Tudor Zagaican, Vasile Zagaican, inculpații Cazacu Vitalie, Cazacu Andrei și Sîlța Ion.

Acuzatorul de stat, în persoana procurorului Sergiu Ciubară a lăsat la discreția instanței soluționarea actualei chestiuni.

57

Astfel, instanța, audiind părțile, examinând solicitarea părții apărării și a făptuitorului, în coroborare cu prevederile Constituționale, procesuale, legale și a actelor normative ce vizează situația, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Igor Șcheau în interesul lui Sîlța Vasile reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor alin.(3) art.2 Cod Procedură Penală „Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția”.

Totodată, conform prevederilor alin.(3) art.7 Cod de procedură penală „dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională”.

În conformitate cu alin.(6) art. 7 Cod de procedură penală - Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

La 09 februarie 2016 Curtea constituțională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a hotărât că: excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu.

De asemenea, Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții :a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție ; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate.

Analizând criteriile reflectate în vederea constatării temeiniciei și conformității sesizării, instanța constată că, normele invocate de avocatul Igor Șcheau față de care se solicită controlul constituționalității, fac parte din cele enumerate la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția a fost ridicată de către avocatul Igor Șcheau, în interesele inculpatului Sîlța Vasile, în cadrul cauzei penale de acuzare a lui Sîlța Vasile, Sîlța Ion, Cazacu Andrei, Cazacu Vitalie și Cazacu Petru. Reieșind din contextul argumentării abordate de avocat, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei ca urmare a constatării încălcării dreptului inculpatului din perspectiva acestora, iar ca urmare a portalului <http://www.constcourt.md/ccdocs.php?l=ro>, instanța a constatat că o astfel de chestiune nu a fost supusă soluționării anterioare.

În sensul dat, instanța concluzionează că cererea depusă de avocatul Igor Șcheau în interesul inculpatului Sîlța Vasile privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prevăzută de art. 162 alin. (2) și (3), art. 167 alin. (1) – (6), 174 alin. (2), art. 195 alin. (2) și art 196 alin. (2) Cod de procedură penală, întrunește condițiile temeiniciei și conformității.

Subsidiar, suspendarea procesului constă în încetarea temporară a actelor de procedură de către instanța de judecată din cauza unor împrejurări obiective, ce fac imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. La moment este imposibil de determinat când împrejurarea obiectivă va dispărea, la caz Curtea constituțională se va expune asupra excepției de neconstituționalitate invocate de către, apărătorul Igor Șcheau care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Sîlța Vasile

Prin urmare, luând în considerare că, inculpatul Sîlța Vasile se află în arest preventiv, iar în scopul respectării principiului de examinare a cauzei în termen rezonabil și ținând cont de complexitatea cauzei au fost fixate mai multe date de ședință de judecată, instanța ajunge la concluzia de a nu suspenda procesul în cauza penală privindu-l pe Sîlța Vasile, învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) și art. 287 alin. (3) Cod penal, și art. 287 alin. (3) CP, art. 152 alin (1) din Codul penal.

În susținerea poziției sale, instanța a ținut cont de criteriile de determinare a termenului rezonabil stabilite de art.20 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO, cât și de obligația instanței de a examina o cauză penală în care inculpații sunt arestați, de urgență și în mod preferențial.

Mai mult decât atât, inclusiv Curtea Constituțională a menționat în pct.81 al Hotărârii din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze. Prin urmare, instanța consideră necesar de a nu suspenda procesul, deoarece norma care se invocă a fi neconstituțională, art. 162 alin. (2) și (3), art. 167 alin. (1) – (6), 174 alin. (2), art. 195 alin. (2) și art 196 alin. (2) Cod de procedură penală reflectă procedura de reținere a persoanei, și care în viziunea autorului excepției atentează la drepturile inculpatului prin prisma măsurilor preventive, instituite, exercitate și prelungite ulterior, dar nu norme care se referă la fondul cauzei, cum ar fi cele privind calificarea faptei imputate, sancțiunea care urmează a fi aplicată sau normele de procedură, care în esență ar impune suspendarea procesului.

În acest context, conducându-se de Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016 privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. (a) și (g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de Judecată, -

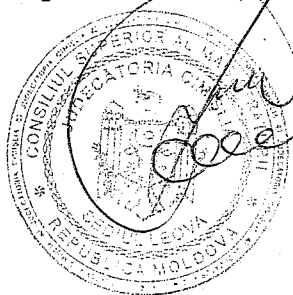
dispune:

Se ridică excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Igor Șcheau pentru exercitarea controlului constituționalității prevederilor art. 162 alin. (2) și (3), art. 167 alin. (1) – (6), 174 alin. (2), art. 195 alin. (2) și art 196 alin. (2) Cod de procedură penală, prin prisma art.25 alin. (1), (2), (4) și (6) ale Constituției Republicii Moldova.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Igor Șcheau în interesele inculpatului **Sîlța Vasile Victor** cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 162 alin. (2) și (3), art. 167 alin. (1) – (6), 174 alin. (2), art. 195 alin. (2) și art 196 alin. (2) Cod de procedură penală.

Încheierea nu este susceptibilă de atac, însă poate fi contestată o dată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Maria Ganganu